

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Подаци о високошколској установи	
Назив, адреса и е-mail адреса институције	Универзитет у Источном Сарајеву Вука Караџића бр. 30, Источно Ново Сарајево, Источно Сарајево univerzitet@ues.rs.ba
Интернет адреса	www.ues.rs.ba
Назив, број и датумакта о оснивању	<ul style="list-style-type: none"> - Одлука о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву број: 02-1188/92 од 14. 09.1992. године - Одлуке о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву (02-1188/92 од 14.09.1992, Универзитета у Мостару 02-1187/92 од 14.09.1992. и Универзитета у Тузли 02-1186/92 од 14.09.1992) - Одлука о организовању универзитета у Републици Српској број: 02-1512/93 од 29.12.1993. године (овом Одлуком стављена је ван снаге Одлука о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву број: 02-1188/92 од 14. 09.1992. године)
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	ПИБ 400592530000 ЈИБ 4400592530000
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	01029606
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Република Српска (односно Народна скупштина Републике Српске у име Републике Српске – Вука Караџића бр. 2 Бања Лука)
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	Одлука Сената Универзитета о избору вршиоца дужности ректора Универзитета број: 01-С-319-XXXV/17 од 02.10.2017. године
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	Дозвола за рад број: 07.023-3899/09 од 22.06.2009. године
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	Дозвола за рад ван сједишта за извођење студијских програма на првом циклусу студија за Право и Пољопривреду – за рад у Бијељини број: 07.023/612-216-4/10 од 01.10.2010. године - Дозвола за рад ван сједишта Правног факултета Пале – за рад у Сребреници (студијски програм Право) број: 07.023/612-555-2/10 од 09.11.2010. године

	<p>- Дозвола за рад ван сједишта Пољопривредног факултета Источно Сарајево – за рад у Власеници (студијски програм Шумарство) број: 07.023/612-356-2/10 од 12.10.2010. године</p> <p>- Дозвола за рад ван сједишта Пољопривредног факултета Источно Сарајево – за рад у Требињу (студијски програм Агромедитеранска производња) број: 07.023/612-5-2/13 од 21.10.2013. године</p> <p>- Рјешење о испуњености услова за рад Православног богословског факултета „Св. Василије Острошки“ у Фочи за рад ван сједишта – за рад у Добоју број: 07.023/612-364-1/11 од 26.12.2011. године</p>	
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Медицински факултет у Фочи Студијски програм Медицина Проф. др Милан Кулић, декан Проф. др Биљана Мијовић, продекан за науку и истраживање	
Контакт особа (за посјету)	Проф. др Милан Кулић, декан	
Број телефона	057/320-330 и 057/340-464	
Програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Медицина	Интегрисане	Доктор медицине-360

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Б 1.1. до Б 1.4. Увидом у постојећу документацију сам се уверила да постоји континуиран рад на побољшању квалитета наставног процеса на свим нивоима академских студија медицине, са посебним акцентом на докторске студије (Биомедицинске науке, Биомедицински инжењеринг и медицинска информатика као интердисциплинарни програм). Политика обезбеђивања квалитета у свим сегментима наставног и научно истраживачког рада подразумева не само формално усвајање Законом прописаних докумената, него и њихово спровођење у пракси, које се манифестује кроз иновирање наставних програма у складу са истраживачким потенцијалима ангажованих наставника и искуства са сродних институција у региону и свету. Постоје записници са седница Комисије за обезбеђивање квалитета који документују укљученост свих заинтересованих чинилаца за обезбеђивање квалитета.

Б 2.1. до Б 2.2. У оквиру Универзитетских активности под називом Модернизација студијских програма комплетна процедура иновирања студијског програма Медицина је спороведена у академској 2016/2017. години ([Прилог-Одлука Сената, Рјешење Министарства, Дозвола за рад - иновирани СП Медицина](#)), те је нови наставни план и програм почео са примјеном у академској 2017/2018. години ([Прилог-СП Медицина 2017](#)). Образовни циљеви и опште и специфичне компетенције које стичу студенти по завршетку студијског програма Медицина су јасно предочени и доступни јавности (http://www.mef.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2018/01/Priru%C4%8Dnik-kvalifikacija_Medicina.pdf; <http://www.mef.ues.rs.ba/nastavni-plan-i-program/i-ciklus/medicina/>).

Образовни циљеви су усклађени са сличнима у окружењу и постоји доказ о упоредивости.

Б 2.3.1. Интегрисани студијски програм Медицина је иновiran 2017. године (Рјешење Министарства просвете и културе Републике Српске број 07.050/612-8-10-2/17 од 06.06.2017. године) и настава по истом се реализује од академске 2017/18. године

Б 2.3.2. Студенти се укључују у научно-истраживачке пројекте, у све фазе, од спровођења практичних процедура, прикупљање података о пацијентима, уношење података и њихову обраду ([Прилог-Национални пројекти 2017](#)). Сви студенти трећег циклуса су укључени у научно-истраживачки рад. Сходно савладаним методским јединицама, студентима се задаје да рецензирају објављене радове, да претражују литературу, пишу прегледне радове, пишу систематске прегледе литературе, учествују у истраживањима и пројектима. Прва година докторских студија са изузетком једног предмета је заједничка за све студијске програме (<http://www.mef.ues.rs.ba/nastavni-plan-i-program/iii-ciklus/>). На првој години студија изводи се укупно 600 часова теоријске наставе, а 1200 часова самосталног истраживачког рада. Практичан рад студената се оцјењује и улази у укупну оцјену студената. Као резултат укључивања студената другог и трећег циклуса у научно-истраживачки рад су њихови публиковани радови у часописима (<http://www.biomedicinskaistranzivanja.com/godiste-8-broj-1-jun-2017/>; <http://www.biomedicinskaistranzivanja.com/prethodni-brojevi/godiste-4-broj-1-jun-2013/>).

Б 2.3.3. Академско особље активно учествује у реализацији наставног плана и програма и преко Катедри на Факултету може да покрене иницијативу за модификовање постојећих студијских програма и модификовање садржаја предмета и измјену силабуса предмета. Катедре Факултета су активно учествовале у поступку иновирања студијског програма Медицина који се изводи од академске 2017/18. године. Уведену су у праксу 2017. године и анкете о задовољству здравствених институција у којима се лекари запошљавају о квалитету њиховог знања и способности решавања конкретних проблема са пацијентима

Б 2.3.4. Број стечених бодова на предметима одговара стварном оптерећењу студената, онолико колико је то у пракси могуће постићи. Имплементација ЕЦТС извршена је према систему у којем сваки предмет може имати различит број бодова тако да је укупан број бодова у једној академској

години 60. Број бодова за сваки предмет одређен је у односу на постављене задатке које студент треба да обави како би остварио циљ и исход учења. У оквиру сваког предмета дефинисане су наставне активности релевантне за постизање циља и исхода предмета (наставно оптерећење) и вријеме потребно за сваку наставну активност (студентско, индивидуално оптерећење), тако да укупно радно ангажовање студената одговара броју бодова који припадају предмету.

Б 2.3.5. Новим, иновираним наставним планом и програмом који се спроводи од академске 2017/18. године, завршни испит и његова одбрана су садржани и вредновани одређеним бројем ЕЦТС бодова ([Прилог-СП Медицина 2017](#)). Правилник о изради и одбрани завршног (дипломског) рада којим се регулише поступак израде и одбране дипломског рада, структура и вредновање завршног рада, као и права и обавезе студента и ментора постоји на Факултету, а до сада се примјењивао само на студијском програму Здравствена њега (<http://www.mef.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2016/10/uis-medicinski-pravilnik-o-izradi-i-odbrani-diplomskog-rada.pdf>). На тај начин су обезбјеђени предуслови за провођење процедуре поступка израде и одбране завршног рада када за то дође вријеме.

Б 2.3.6. и 7. Документ у коме су приказане опште и специфичне компетенције које доктор медицине стиче по завршетку студија је доступан јавности (<http://www.mef.ues.rs.ba/nastavni-plan-i-program/i-ciklus/medicina/>),

У документу Матрица компетенција су приказани предмети у оквиру којих се остварују опште и специфичне компетенције (<http://www.mef.ues.rs.ba/nastavni-plan-i-program/i-ciklus/medicina/>).

Б 3.1. Похађање наставе се прати свакодневно, уписивањем присуства студената на предавањима и на вежбама. Ради се интерактивно и у малим групама, а преставници студената у ННВ учествују у креирању студијског програма у мери у којој је то могуће

Б3.1.1. Обавља се периодична провјера задовољства студената процесима учења и провјере знања као и консултацијама са наставним особљем, те се добијени резултати користе при унапређивању ових процеса. Извјештај о резултатима студентског вредновања се презентује на сједници Научно-наставног вијећа Факултета, као и сједници Комитета за осигурање квалитета и Сената Универзитета. Такође, у циљу унапређења рада наставника и сарадника и квалитета студија Колегијум декана заједно са представницима административних служби организује посебне састанке са студентима свих студијских програма последице спроведене анкете.

Б 3. 1. 2. Студенти учествују у евалуацији наставног плана и програма преко својих овлашћених представника који равноправно учествују у раду и одлучивању органа Факултета и Универзитета који се баве овом проблематиком, као и путем јединствене електронске студентске анкете.

Б 3.1.3. Сви документи који регулишу процедуре жалбе јавно су доступни на интернет страници Универзитета. На покренуте жалбе студената, поштована је законска регулатива, у складу са којом су жалбе разматране и рјешаване ([Прилог- Комисијско полагање испита 1](#), [Прилог- Комисијско полагање испита 2](#)).

Б 3. Формално су испуњени сви услови који су задати критеријумима за Акредитацију. Из мог дугогодишњег искуства могу да кажем да и даље изгледа да је утицај студената миноран на креирање наставног процеса и садржаја студијског програма.

Б 4.1. У складу са прописима Универзитета који ради нострификацију

Б 4.2. План уписа на студијски програм Медицина Сенату Универзитета предлаже Факултет, а у складу са друштвеним потребама и обезбјеђеним ресурсима за извођење студијског програма. Сенат Универзитета усваја и предлаже Министарству просвете и културе Републике Српске

план уписа студената. Број студената који се прима на студијски програм одређује Влада Републике Српске

Б 4.3. У првом дијелу Приручника квалификација су дате опште карактеристике профила квалификације доктора медицине (студијски циклус, степен, студијски модули, трајање студија, минимални број ЕЦТС, ниво, услови начини приступања и др.) У другом дијелу наставни предмети су разврстани у шест група (Група генеричких основних предмета, Група генеричких основних предмета за студијски програм, Група основних предмета специфични за студијски програм, Група генеричких изборних предмета специфичи за студијски програма, Стручна пракса, Завршни рад/пројекат) гдје за сваку групу предмета су представљени исходи учења и компетенције. Веза између компетенција/исхода учења и наставних предмета студијског програма Медицина приказана је у форми Матрице компетенција (http://www.mef.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2018/01/Priručnik-kvalifikacija_Medicina.pdf); <http://www.mef.ues.rs.ba/nastavni-plan-i-program/i-ciklus/medicina/>). У трећем дијелу је представљена важност квалификације за тржиште рада и наставак образовања. У четвртном, посљедњем дијелу, наводе се елементи којима се осигурава квалитет садржаја профила квалификација.

Б 4.4. Установа има већ развијене канале двосмјерне размјене наставника и студената као и уходан начин признавања стечених знања током размјене. Активности су подробно регулисане интерним актима установе.

Б.4. Факултет испуњава све Законом прописане процедуре за овај критеријум

Б. 5. 1. Установа одржава документацију о избору и напредовању наставника која доказује испуњавање услова као што су:

- Научни и стручни радови наставника који упућују на научну област за коју се бира и предмете за које је наставник одговоран.
и (библиографија):
- Извјештај Комисије које је проводила процес избора у коме се препознаје научна област и компетенције чланова Комисије
и (извјештај о избору):
- Одлука надлежног органа установе о избору наставника која одговара извјештају и приједлога Комисије.
и (Одлука о избору):
- Биографија наставника у којој се препознају компетенције у подручју подучавања.

и (Биографија)

Б 5.2. Запошљавање академског и неакадемског особља се врши у складу са Правилником о поступку и условима избора академског особља Универзитета (<http://www.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2017/10/uis-pravilnik-o-postupku-i-uslovima-izbora-akademskog-osoblja.pdf>), односно Правилником о раду Универзитета (<http://www.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2017/10/uis-pravilnik-o-radu-univerziteta-u-istocnom-sarajevu-30-12-2016.pdf>) за неакадемско особље.

Б 5.3. Учествовање у научно-истраживачком раду представља саставни део академских студијских програма. У циљу унапређења научно-истраживачког рада на седници Научно-наставног већа Факултета одржаној 03.12.2012. године Одлуком број 01-3-44 формиран је Пројектни тим Факултета чијим радом руководи продекан за науку и истраживање ([Прилог-Пројектни тим](#)). Функције Пројектног тима су да прати обавештења и конкурсе за научно-истраживачке пројекте, координира између пројектних активности и менаџмента Универзитета, као и да системски прати обим научно-истраживачког рада наставника и сарадника кроз креирање годишњих извјештаја о резултатима истраживања. Одлуком Сената Универзитета број 01-С-68-XXXVII/15 од 26.02.2015. године основани су научно-истраживачки

центри Универзитета, а рад научно-истраживачких центара регулисан је Правилником о раду научно-истраживачких центара Универзитета у Источном Сарајеву

Б 5.4. Обука ненаставног особља Факултета спроводи се редовно и то у виду похађања семинара, курсева и сл, из области рада особља. Едукација административног особља се спроводи за потребе Факултета или на захтев ненаставног особља. Трошкове усавршавања, у зависности од типа и намене едукације, може да сноси Факултет или Министарство науке и технологије, по јавним конкурсима ([Прилог-Усавршавање административног особља](#)).

Б 6.1. Факултет редовно прикупља податке и ради анализе физичких ресурса. Анализе физичких ресурса за студијски програм Медицина обављају се годишње, у оквиру редовних самовалуационих извјештаја за Факултет, као и у оквиру редовних годишњих пописа.

Б 6.2. На интернет страници Факултет редовно објављује информације о свим студијским програмима, укључујући циљеве и исходе учења, наставни план и програм са бројем ЕЦТС кредита, силабусе предмета, податке о наставницима на једном од језика конститутивних народа Босне и Херцеговине, на оба писма (<http://www.mef.ues.rs.ba/>). Факултет запошљава довољан број административног и помоћног особља квалификованог да пружи подршку студентима у овом сегменту

Б 7.1. Увидом у приложену документацију у вези са информационом системом закључујем да је на веома високом нивоу и да се цео Универзитет, а и Медицински факултет веома ангажовао на унапређењу овог сегмента наставног процеса. Посебне похвале за "Студентски киоск"

Б 7.2. У оквиру Информационог система (ИС) Универзитета имплементиран је подсистем за кадровску и наставну евиденцију који обухвата евиденцију података о студентима, упису студената по годинама студија, пријавама испита и оценама студената, дипломским радовима, дипломираним студентима. На основу података из ИС-а могу се генерисати разни статистички извештаји и вршити анализе потребне за праћење и унапређење квалитета, као што су: квалитет уписаних студената (преглед по успеху из средње школе, просечна оцена из средње школе, преглед по градовима, врстама и називима средњих школа, итд), статистике броја уписаних студената по разним критеријима (полна, старосна структура, начин студирања, начин финансирања), дужина трајања студија и просечна оцена у току студија, пролазност на испитима (по студијским програмима, годинама студија, предметима, испитним роковима, наставницима), проходност студија, итд У оквиру ИС-а редовно се евидентирају и ажурирају сви потребни подаци.

Б 7.3. На основу података из Информационог система Универзитета могу се генерисати разни статистички извештаји и вршити анализе потребне за праћење и унапређење квалитета, као што су: квалитет уписаних студената (преглед по успјеху из средње школе, просјечна оцена из средње школе, преглед по градовима, врстама и називима средњих школа, итд), статистике броја уписаних студената по разним критеријима (полна, старосна структура, начин студирања, начин финансирања), дужина трајања студија и просјечна оцена у току студија, пролазност на испитима (по студијским програмима, годинама студија, предметима, испитним роковима, наставницима), проходност студија, итд Факултет редовно прикупља податке о броју студената и ради анализе по студијским програмима. Ове анализе односе се пролазности проходност студената, број дипломираних, мастер, магистарских и докторских радова, број исписаних и уписаних студената, као и ефикасност студирања ([Прилог-Студенти 2013-2017](#)).

Б.7. Изузетно добро развијен и имплементиран ИС на Факултету и Универзитету!

Б 8.1. Информације о раду Факултета и студијском програму Медицина јавно се објављују на интернет страници Универзитета (<http://www.ues.rs.ba/>) и Факултета (<http://www.mef.ues.rs.ba/>) у виду брошура, на огласној табли у згради Факултета, као и преко

средстава јавног информисања и редовно се ажурирају. Сваке године Факултет издаје информатор (водич) за студенте у штампаној форми и на компакт диску, који садржи информације о условима студирања на студијском програму Медицина на Факултету. Електронска верзија информатора се такође може наћи на интернет страници Факултета (<http://www.mef.ues.rs.ba/studenti-2/informator/>).

Б 8.2. Универзитет посједује Политику и Стратегију комуникације с јавношћу које су усвојене на 40. сједници Сената Универзитета под редним бројем 01-C-541-XL/17 од 27.12.2017. године (<http://www.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2018/01/Strategij%D0%B0-komunikacije-sa-javnoscu.pdf> и <http://www.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2018/01/Politika-komunikacije-sa-javnoscu.pdf>).

Стратегија комуникације с јавношћу прописује дугорочни правац односа са јавношћу, односно појашњава на који начин треба уредити радне процесе и које одлуке треба донијети у циљу ефикасног функционисања.

Б 8.3. Информације за будуће студенте на студијском програму Медицина доступне су у студентском водичу (информатору) који се објављује сваке школске године. Доступан је у штампаној форми и на компакт диску у библиотеци Факултета, као и на интернет страници Факултета (<http://www.mef.ues.rs.ba/studenti-2/informator/>).

Б 9.1. Факултет преко годишњих извјештаја о самовредновању и оцјени квалитета прикупља податке и ради анализе о властитим кључним перформансама и индикаторима ([Прилог-Кључни показатељи стања 2013-2016](#)). Анализе физичких ресурса обављају се годишње у оквиру редовних годишњих пописа ([Прилог-Извјештај о попису](#)). Такође, анализе ресурса се врше и преко студентског вредновања квалитета студија анкетирањем (<http://www.ues.rs.ba/wp-content/uploads/2017/10/prilog-1-anketna-pitanja.pdf>).

Б 9.1.1. Периодичним анкетирањем здравствених установа у којима раде бивши студенти Факултета

Б 9.2. Акредитација Универзитета и студијског програма Медицина је спроведена 2013. године, а Комисија за оцењивање и ревизију дала је препоруке за унапређење ([Прилог-Извјештај о акредитацији УИС](#)), од којих су неке усвојене, а неке (блок настава) нису.

Б 9. Рецензент је стекао утисак да се резултати анкетирања задовољства послодаваца и Комисије за оцењивање и ревизију студијског програма имплементирају у мери у којој је то могуће у овом тренутку.

Б 10.1. Факултет је био је учесник пројекта „*European standards for accreditation of study programmes on BiH universities*“ (ESABiH) који је имао за циљ увођење европских стандарда за акредитацију студијских програма на босанскохерцеговачким универзитетима (<http://www.ues.rs.ba/osiguranje-kvaliteta/projekti-iz-osiguranja-kvaliteta/esabih/>). У складу са тим пројектом екстерна комисија састављена од домаћих и страних експерата је боравила на Факултету 13-14.03.2012. године и у свом извјештају дала позитивно мишљење о студијском програму Медицина уз одговарајуће препоруке ([Прилог-ESABiH пилот акредитација](#)).

Б 10.1.1. У складу са препорукама из самоевалуационих извјештаја на студијском програму Медицина извршене су бројне корекције које се тичу:

1. Достицања циљева из Болоњског процеса: ревизија ЕЦТС система, организовање више скупова у оквиру програма континуиране едукације, увођење трећег циклуса студија;

2. Наставног процеса и метода евалуације: провођење континуираног оцјењивања и праћења знања, осавремењивање процеса испитивања студената, дефинисање минималних критеријума за полагање сваког предмета;
3. Научно-истраживачког процеса: оснивање центра за биомедицинске науке и обука кадра;
4. Простора и опреме, информатичких и библиотечких ресурса: повећање броја уџбеника, претплата на базе података, оптимизација радног времена рачунског центра, редовно ажурирање интернет странице, набавка опреме;
5. Студентских питања: изградња студентског дома.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

У приложеној документацији нисам пронашла уговоре о раду за наставнике који су допунски ангажовани и да ли имају дозволе ННВ својих матичних факултета, као ни њихове радне књижице.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

Б 2. Завршни тест усвојеног знања и провера усвојених компетенција је нешто о чему треба размишљати. На Медицинском факултету Универзитета Калифорније у Сан Франциску, са којим имам сарадњу, користе пацијенте "глумце" да испитају усвојена знања и вештине својих свршених студената.

Б.3. Искуство Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу са увођењем турског рада са студентима можда може да буде препорука за унапређивање овог критеријума,